

Katowice, dnia 12 kwietnia 2023 r.

INFORMACJA Nr 10s/2022/EW

o wypadku śmiertelnym, do którego doszło w dniu 5 października 2022 r. około godziny 7⁵⁰ w zakładzie górniczym „Kostrza Kamieniołom 49A”, należącym do przedsiębiorcy PPHiU „PIRAMIDA” Sp. z o.o. w Kostrzy, powiat świdnicki, województwo dolnośląskie, któremu uległ górnik-skalnik, lat 30, pracujący w górnictwie 10 lat.

Do wypadku śmiertelnego doszło w północnej części wyrobiska wglębnego kopalni granitu „Kostrza Kamieniołom 49A”, w którym eksploatacja złoża z przeznaczeniem na bloki prowadzona była systemem ścianowym. Złoże granitu „Borów I kam. 49a”, położone w północno-zachodniej części masywu granitoidowego Strzegom-Sobótka, poprzecinane jest systemem spękań, który tworzy układ złożony z trzech dominujących w wyrobisku zespołów ciosu: dwóch pionowych Q i S oraz poziomego L. Wzdłuż płaszczyzn spękań rozwinęły się procesy wietrzeniowe, szczególnie widoczne na północno-wschodniej ścianie wyrobiska, na której szczeliny spękań obficie wypełnione są zwietrzeliną granitową.

Ławy granitowe oddzielane były od calizny robotami strzałowymi przy użyciu lontu detonującego, po wcześniejszym wykonaniu pionowych wciniek palnikiem termicznym. Z odstrzelonych ław skalnych, za pomocą klinów trójdzielnych umieszczanych w odwiercanych otworach, wydzielane były bloki i bryły skalne transportowane z wyrobiska na powierzchnię żurawiami typu Derrick.

W dniu 30 września 2022 r. w przodku F„V” w północnej części wyrobiska, pomiędzy poziomami +248 m i +252 m, wykonane zostały roboty strzałowe, po których odstrzelony monolit o wymiarach około 12 m x 2,9 m x 4 m uległ rozwarstwieniu wzdłuż naturalnych poziomych płaszczyzn podzielności na cztery ławy o miąższościach około 1 m. Powstałe ławy uległy przesunięciu względem siebie w kierunku wyrobiska, kolejno od góry nasuwając się na niżej leżące. Sposób wydzielania bloków z porozsuwanych w taki sposób ław nie był ujęty w dokumentacji prowadzenia ruchu. W dniu 5 października 2022 r. na zmianie I, trwającej od godziny 7⁰⁰ do 15⁰⁰, podczas podziału prac sztygar górniczy w obecności kierownika ruchu zakładu górniczego, przydzielił przodowego (górnika-skalnika) i górnika-skalnika do kontynuacji ręcznego podziału na bloki i bryły ław skalnych odstrzelonych w przodku F„V” na poziomach +251 m i +250 m. Wydzielone bloki miały być transportowane na powierzchnię żurawiem Derrick nr 5.

Zespół górników-skalników udał się na poziom +251 m, podzielił ostatnie bloki drugiej ławy pomiędzy poziomami +251 m i +250 m i wytransportował jeden z bloków na powierzchnię. Następnie przodowy przystąpił do wyrównania zaburzenia, tzw. „przylepy” o grubości około 20 cm na stropie leżącej niżej, nierozbieranej jeszcze trzeciej ławy pomiędzy poziomami +250 i +249 m. W tym celu odwiercił z poziomu +250 m krótki otwór przy krańcu przylepy, nad krawędzią niżej leżącej ławy. Około godziny 7⁵⁰, podczas pobijania przez przodowego klina trójdzielnego w otworze, doszło do nagłego

odspojenia się z czoła trzeciej ławy (nasuniętej nad krawędź czwartej ławy) bloku skalnego o wymiarach około 3,80 m (w klin) x 1,50 m x 0,85 m i masie około 7 ton i jego opadnięcia razem z przodowym na poziom + 248 m. Przodowy został uwięziony w szczelinie pomiędzy czołem czwartej ławy i opadłym blokiem. Współpracownicy podjęli niezwłocznie akcję uwolnienia poszkodowanego. Pod nadzorem przybyłego sztygara podczepili linami i odciągnęli żurawiem opadły blok od czoła czwartej ławy. Po około 10 minutach do kopalni przybyły wezwane służby pogotowia ratunkowego. Poszkodowanego w asyście ratowników medycznych wytransportowano na powierzchnię żurawiem. Po dowiezieniu karetką pogotowia na miejsce lądowania śmigłowca LPR lekarz stwierdził zgon poszkodowanego.

Przyczyna wypadku śmiertelnego

Przyczyną wypadku śmiertelnego był upadek pracownika z wysokości i przygniecenie go odspojoną bryłą około 7 ton do czoła niżej leżącej ławy skalnej, co spowodowało obrażenia śmiertelne.

Do wypadku przyczyniło się wykonywanie przez poszkodowanego prac na wysokości, w odległości mniejszej niż 1,5 m od krawędzi stopnia o wysokości powyżej 1 m, bez zastosowania środków ochrony indywidualnej zabezpieczających przed upadkiem z wysokości.

W związku z wypadkiem śmiertelnym Dyrektor Okręgowego Urzędu Górniczego we Wrocławiu wstrzymał ruch zakładu górniczego „Kostrza-Kamieniołom 49A” w części dotyczącej prowadzenia robót górniczych związanych z podziałem górotworu na bloki przy północnym ociosie wyrobiska węgelnego, do czasu:

- a. usunięcia skutków opadu skały o wymiarach około 1,50 m x 0,85 m x 3,80 m (w klin) odspojonej z ławy skalnej poziomu +250 m i przemieszczonej na poziom +248 m przodka nr F-V na zasadach ustalonych przez kierownika ruchu zakładu górniczego;
- b. ustalenia przez kierownika ruchu zakładu górniczego technologii prowadzenia robót górniczych w przodkach podczas podziału i wyrównywania ław skalnych ze szczególnym uwzględnieniem bezpiecznego sposobu prowadzenia podziału ław skalnych w odstrzelonych przodkach w zaistniałych warunkach górniczo-geologicznych związanych z występowaniem zwietrzelin, spękań i podzielności pionowej i poziomej górotworu oraz przemieszczania się poziomego, od calizny do wyrobiska, ław skalnych wzdłuż poziomych podzielności, w tym po wykonaniu odstrzałów;
- c. przeszkolenia załogi zakładu górniczego z zasad bezpiecznego prowadzenia robót górniczych w zaistniałych warunkach górniczo-geologicznych, ze szczególnym uwzględnieniem bezpiecznego sposobu prowadzenia podziału ław skalnych.

Ponadto Dyrektor Okręgowego Urzędu Górniczego we Wrocławiu nakazał wyznaczyć bezpieczne i funkcjonalne przejście dla załogi na powierzchni przy żurawiu stacjonarnym SDK 10, zlokalizowanym przy północno-wschodniej krawędzi wyrobiska węgelnego, poprowadzone przy podporze żurawia przy krawędzi wyrobiska w warunkach występowania różnych poziomów podłoża w związku z występowaniem na trasie przejścia fundamentu i podpory żurawia oraz doprowadzić schody z powierzchni

do wyrobiska, zlokalizowane przy wschodniej krawędzi wyrobiska do stanu bezpiecznego i funkcjonalnego, w związku z połamaniem ostatnim stopniem schodów w wyrobisku.

Informację opracowano na podstawie danych z OUG we Wrocławiu.